

ಅಂದು ಗೋಧಿಹಿಟ್ಟಿನಂತಹ ಮರಳಿನ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಭೋರ್ಗರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಮುದ್ರದ ಅಲೆ ದಡಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನೂ ಮಾಡದೆ ಹಾಗೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೊರಳಿ, ಕಾಲಿನಡಿಯ ಮರಳನ್ನು ಜಾರಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಸೆಳೆದಂತೆ ಪ್ರಣೀತಾ ನನ್ನ ಬದುಕಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಹಾಗೆಯೇ ನಿರ್ಗಮಿಸಿದವಳು ಅಂದುಕೊಂಡರೆ... ಮತ್ತೊಂದು ಅಲೆಯ ಜೊತೆಗೆ ದಂಡೆಗೆ ಬಂದು ಬಿದ್ದ ಸಮುದ್ರ ಚಿಪ್ಪಿನಂತೆ ಮರಳಿ ನನ್ನತ್ತಲೇ ಬಂದಳು.

'ಇದರ ಅರ್ಥ ಏನೋ? ನನ್ನಿಂದ ಏನೂ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು ಬೇಡಾಂತನಾ?' ಅಲೆಗಳ ಲಯಕ್ಕೆ ಬೀಸುವ ಗಾಳಿಗೆ ಮುಂಗುರುಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾರದೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕೈಯಿಂದ ಹಿಂದಕ್ಕೂರಿಸುತ್ತಾ ಬಿಸಿಲಿನ ತಾಪಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ತೆರೆಯಲಾರದೆ ಮುಖ ಮುದುಡಿ ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆ, ನನ್ನ ಬರಿಗಾಲಿಗೆ ಚಿಪ್ಪು ಚುಚ್ಚಿದಷ್ಟೇ ನೋವಾಗಿತ್ತು.

ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ... ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು... ಹೀಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತರಗಳ ಉರುಳಾಟ ಹಳೆಯ ಮೇಲಿನ ಅಡ್ಡ ಹಾಸುಗಳಂತೆ ದಿಗಂತವರೆಗೂ ಹಬ್ಬಿ, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಉದ್ಭವದಲ್ಲಿ ತತ್ತರಿಸಿ ಬಿಡುವವನು ನಾನೇ ಅಂದುಕೊಂಡೆ.

ಎಲ್ಲೋ ದುಬೈನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಗಣೇಶ ಅವಳು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಏರ್‌ಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಇಳಿದಾಗ ಸಿಕ್ಕಿದನಂತೆ. ಅಷ್ಟೇ ಆಗಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಮೆದುಳಿನಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಫೈಟ್ ತುಂಬಾ ತಡವಿದೆಯೆಂದು ಅವನು ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸುತ್ತಾಡಿದನಂತೆ. ಸುಮಾರು ಮೂರು ಗಂಟೆಗಳಷ್ಟು ಕಾಲ ಅವರಿಬ್ಬರು ಜೊತೆಗಿದ್ದರು ಅನ್ನುವಂತೆ. ಕಾಲೇಜಿನ ದಿನಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡು ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಸಣ್ಣವರಾಗಿ ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡರಂತೆ. ಇದೇ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು ಅಂದುಕೊಂಡರೆ... ಪ್ರಣೀತಾ, 'ನಾನು ಊರಿಗೆ ಹಾರಿ ಬರುವುದು ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕನ...' ಈ ಮಾತು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ದಾರಿಯಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಗಣೇಶ ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಕಾಲೇಜಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನ ಮತ್ತು ಪ್ರಣೀತಾಳ ನಡುವೆ ಗೋಡೆ ಕಟ್ಟಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಿದ್ದು ಪ್ರಣೀತಾಳೇ.

'ಅವನು ತುಂಬಾ ಒಳ್ಳೆಯವನ. ಸುಮ್ಮೆ ಅವನ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟಾಗ ಬೇಡನಾ. ನಂಗೂಸಾ ಮೊದಲು ಅವನ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟಿತ್ತನಾ' ಸಮಾಜಾಯಿಷಿ ನೀಡಿದಾಗ ನನಗೆ ಪ್ರಣೀತಾಳ ಮೇಲೆ ಸಂದೇಹವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹ ಅಷ್ಟೊಂದು ಗಾಢವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಲು ಬರುವ ಪ್ರಣೀತಾ ಯಾಕೆ ಇಂತಹುದೊಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದಳೋ, ನನಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೇಳಿದರೆ, 'ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನೀನೇನು ಮಾಡ್ತೀಯಾ? ನನ್ನನ್ನು ಸ್ನೇಹಿತೆಂತೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೀಯಲ್ಲಾ? ನನಗೆ ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆನಿಸಿದರೆ ಎದ್ದು ಬಂದೇನು... ಆಗ ನೀನು ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಬೇಸರ ಆಗುತ್ತೆ. ನಾನು ಬರುವ ಎರಡು ದಿವಸ ಮೊದಲು ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಆಫೀಸಿಗೆ ರಜೆ ಹಾಕು...' ನಿಖರವಾಗಿ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದಾಗ ನಾನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾರದೆ ಚಡಪಡಿಸಿದೆ.

'ಎಂತ, ನಾನು ಬರುವುದು ಬೇಡಾ?' ಅವಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ನನ್ನನ್ನು ಕೆಡವಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಯಾವುದೋ ಪ್ರವಾಹ ನನ್ನನ್ನು ಅವಳ ಕಡೆಗೆ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರೀತಿ, ಪ್ರೇಮವೆಂದರೆ ಬಾಲಿಶವಾದಿತು. ಅಂತಹ ಕೂಪದೊಳಗೆ ಬೀಳುವ ವಯಸ್ಸೇ ಇದ್ದು? ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನ ಮತ್ತು ಪ್ರಣೀತಾಳ ನಡುವೆ ಏನಿದೆ? ಇಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ನಡುವೆ ಏನೂ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ನನ್ನನ್ನು ಅವಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿಸಿದ್ದು ಫೇಸ್ ಬುಕ್! ಈಗ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಕಾಗದದ ದೋಣಿ ಏರಿ ಹೊರಟಿರುವವರು ಅನಿಸಿದಾಗ... ಅವಳೇ ನನ್ನನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಿ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದು, 'ಬಾ, ನಿಂಗೆ ಗಣೇಶನನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಅವನಿಗೆ ನಿನ್ನ ಗುರುತುಸಾ ಆಗ್ಗಿತ್ತಿಲ್ಲವನ. ನೀನು ಮುದ್ದು ಮುದ್ದಾಗಿರಬೇಡ. ಆಗಿನ ನಿನ್ನ ಎಲುಬಿನ ಹಂದರದ ದೇಹವೆಲ್ಲ... ಈಗ...' ನನ್ನ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ತಿವಿಯುತ್ತಾ ಕಣ್ಣು ಮಿಟುಕಿಸಿದಳು. ಗಣೇಶನನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತಾಳಂತೆ? ನಾನಾಕೆ ಅವನನ್ನು ನೋಡಬೇಕು? ಅದೂ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ. ನಾನೂ ಪ್ರಣೀತಾನೂ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕಾಗಿ ಜಗಳ ಮಾಡಿದಾಗ ಪಾರುಪತ್ಯೆ ನಡೆಸಲು ಅವನು

ಬಂದಿದ್ದ. ಆಗಲೇ ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ನನ್ನನ್ನು ಆವಾಗಾವಾಗ ಬಂದು ರೇಗಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು, ಕಣಕುತ್ತಿದ್ದುದು. ನಾನು ಅವನನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.. ಅವನಿಗೆ ನಾನು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಣೀತಾಳನ್ನು ಟ್ಯಾಪ್ ಮಾಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದ. ಈ ದಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೇನು ಸಿಕ್ಕಿತೋ ನನಗಂತು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾಲೇಜ್ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಪ್ರಣೀತಾ ಕೂಡ ನನ್ನಿಂದ ದೂರವಾಗಿದ್ದಳು. ಒಂದು ರೀತಿಯ ಆವರಣ ನನ್ನನ್ನೇ ಆವರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಹೊರಗೆ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೆನ್ನುವುದೇ ತಿಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾಲವೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆಯೆನ್ನುವುದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ನನ್ನ ಸುತ್ತ ಎದ್ದು ನಿಂತ ಆವರಣವನ್ನು ದಾಟಿ ಹೊರಗೆ ಬರಲು ನನಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳೇ ಬೇಕಾಯಿತು. ಆಗ ಎಲ್ಲಾ ಮುಗಿದಿರಬೇಕು ಅನಿಸಿತು. ಆದರೆ ಯಾವುದೂ ಮುಗಿಯಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆರಂಭ ಅಂತ್ಯಗಳೆರಡೂ ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ನಾವೇನಿದ್ದರೂ ಮಧ್ಯಮರು ಮಾತ್ರ. ಆ ಮಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಬದುಕುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಲಿತಿರಬೇಕು ಅನ್ನುವ ಸತ್ಯ ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಸಿತ್ತು ಪದ್ಮಾಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ.

ಪದ್ಮಾ ಬಾವಿಗೆ ಹಾರಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ನಾನು ಊರಿಗೆ ಹೋದಾಗ ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಅತ್ತು ಬಿಟ್ಟರು.

'ಅತ್ತೆನೂ ಹೀಗೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಮಾರಾಯಾ. ಅಪಾಢದ ಮಳೆಗೆ... ಎಂತ ಮಳೆ ಮಾರಾಯಾ, ಬೊಳ್ಳವೇ ಗುದ್ದಿದ್ದು. ತೋಡಿನ ಒಯ್ಯನಲ್ಲಿಯೇ ಅವರು ಕೇದಿಗೆಯ ಬೆಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದು. ಆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಿದ್ದರೂ? ಈ ಮಗುನೂ ಹಾಗೆ... ಒಂದು ಮಾತಿಲ್ಲ. ಕಥೆಯಿಲ್ಲ... ನಿನ್ನ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ಪೂಜೆಗೆ ನೀರು ತರಲು ಹೋದಾಗ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಣ ತೇಲುತ್ತಾ ಉಂಟು. ನಾನು ಮಾಡಿದ ಪಾಪಕರ್ಮ ಮಾರಾಯಾ. ಸಂಸಾರ, ಮಕ್ಕಳು ಎಲ್ಲಾ ಸುಳ್ಳನಾ...' ಅವರ ಮನಸ್ಸು ವಿಕ್ಷಿಪ್ತದಿಂದ ಮುಳುಗಿದ್ದನ್ನು ಅವರ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ಪದ್ಮಾಳಿಗೆ ಏನಾಗಿತ್ತೂಂತ ನನಗೆ ತಿಳಿಯಲೇ ಇಲ್ಲ. ನೊಂದಿರುವ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೇಳಿ ಮತ್ತೆ ನೋಯಿಸುವುದು ಬೇಡವೆನಿಸಿತು. ದೊಡ್ಡಮ್ಮನ ಕಾಲು ಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದೆ. ಅಮ್ಮ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿ ಬಿಡುವಂತೆ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರನ್ನು ಯಾರು ದ್ವೇಷಿಸುತ್ತಾನೋ, ಅವನು ಬೇರೆ ಯಾರನ್ನೂ ಪ್ರೀತಿಸಲಾರ. ಅದು ಅವನ ಅವನತಿಯ ಮೂಲವೂ ಹೌದು. ಹೌದು ಅನಿಸಿತು ಆಗ. ಪದ್ಮಾ ಕೂಡ ಹೀಗೆ ಬಲಿಯಾದಳೇ?

'ಎಂತದ, ಅಂತರಿಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಹೋಗುವ ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದ್ದೀಯಾ? ಮಂಗಳಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿದ್ದರೆ ನಾನೂ ಬರ್ತೇನಾ ನಿನ್ನ ಜೊತೆಗೆ? ಹಿಂದಿನದಲ್ಲವನ್ನೂ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಪ್ರಣೀತಾ ನನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಯಾಡಿಸುತ್ತಾ ಹೇಳಿದಳು.

'ಎಲ್ಲೂ ಹಾರಿ ಹೋಗುವ ತಾಕತ್ತು ಈಗ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ನಾನಂತು ನಿನ್ನ ಗಣೇಶನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬರಲಾರೆ' ನನ್ನ ನಿರ್ಧಾರ ಬಂದಾಗ ನನ್ನ ತೋಳು ಹಿಡಿದು ಅವಳತ್ತ ತಿರುಗಿಸಿಕೊಂಡಳು, 'ಯಾಕೋ, ಅವನಿಗೆ ನಿನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಅವನಿಗೆ ನಿನ್ನ ಎಫ್.ಬಿ. ವಾಲ್‌ಪೇಪರ್‌ನ ಫೋಟೋ ತೋರಿಸಿದೆ. ಅಬ್ಬಾ! ಅಂದುಬಿಟ್ಟ. ನೀನು ಥೇಟ್ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಸಿನಿಮಾ ಹೀರೋ ತರ ಇದ್ದೀಯಂತೆ' ನನಗೆ ಅವಳ ಮಾತು ಇಷ್ಟವಾಗಲಿಲ್ಲ ಅದು ಗಣೇಶನದ್ದಾಗಿದ್ದರೂ.

'ದಯವಿಟ್ಟು ಒತ್ತಾಯಿಸಬೇಡ. ನಾನು ಯಾರನ್ನೂ ಭೇಟಿಯಾಗುವ ಮನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ' ಎಂದೆ.

'ಏನಾಯ್ತೋ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ? ನಾನು ಅವನಿಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನಕ್ಕೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಬರ್ತೇನಂತೆ ಪ್ರಾಮಿಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ನಾವು ಹೋಗಿಲ್ಲಾಂದ್ರೆ ಬೇಸರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಾನೆ' ಈ ಸಂಬಂಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಮಾತಾಡುವುದು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಧುತ್ತನೆ ಎದುರು ನಿಂತು ಆತ್ಮೀಯತೆ ತೋರಿಸುವ, ಆಲಂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಹಸ್ತಲಾಘವ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೃತಕ ಸೋಗು ನನಗಂತೂ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಣೀತಾ ಸಿಟ್ಟಾಗಿರಬಹುದು. ಗಣೇಶ ಊರಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾನಂತೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೋ ಏನೋ? ಏನೂ ಹೇಳದೆ ಆಟೋ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವನ ಮನೆಗೆ ಹೋದಳು. ಮತ್ತೆ ಬರಲಾರಳೆನಿಸಿತು.

ಅಡಿಕೆ ಮರದ ಸೋಗೆಯ ಚಪ್ಪರದಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ತೋಟ, ಗದ್ದೆಗಳತ್ತ